

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики та правосуддя

від 01 липня 2015 року

Веде засідання Голова Комітету КНЯЗЕВИЧ Р.П.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ... присутні 21 член комітету, що відповідно до Закону "Про комітети Верховної Ради" дає нам можливість розпочати нашу роботу. Кворум на засіданні є. Я оголошую засідання відкритим.

Сьогодні на відміну від вчорашнього позачергового внепланового засідання ми проводимо заплановане календарним планом нашої роботи засідання комітету. І в зв'язку з цим попередньо кожен з членів комітету отримав проект порядку денного сьогоднішнього засідання комітету, який запропонований головою відповідно до законодавства, який традиційно включає два основні розділи, це питання, де комітет є головним з опрацювання певних проектів законів, а також ті питання, де ми не є головними, але відповідно до Закону "Про Регламент Верховної Ради" комітет уповноважений дати висновок щодо конституційності чи неконституційності того чи іншого проекту законодавчого акту.

Друзі, ви бачите, що на розгляд пропонується 15 переліків законів, які ми маємо сьогодні розглянути і традиційно питання "Різне". Чи є інші думки, крім того, щоб цей проект порядку денного поставити на голосування і прийняти за основу, а потім при можливих змінах чи доповненнях ми визначимось щодо голосування за зазначений законопроект? Немає.

Хто за те, щоб цей проект порядку денного був підтриманий за основу, прошу визначатися. Проти? Утрималось? Одноголосно. Рішення прийнято.

Є низка зауважень, я дозволю собі перший запропонувати їх. Якщо немає інших пропозицій, далі будемо визначатися. Якщо будуть інші пропозиції будемо далі їх обговорювати.

Пропонується 2 пункт порядку денного поставити останнім пунктом порядку денного, оскільки тільки що фактично завершилась робота підкомітету, який напрацював певне бачення. І зважаючи на те, що його треба трансформувати в певний документ і виписати з точки зору нормативно-правової мови потрібен певний лаг часу. Я думаю, що немає жодних заперечень, щоб ми зробили такого роду маленьку рокіровку, а відповідно потім попрацювали, як це належить за законодавством по відношенню до цього проекту закону.

Таким чином, у нас залишиться наступний порядок денний. Перше питання, питання, де ми є головними, потім питання, де ми є не головними, а далі повертаємося ще раз до питання, де ми є головними і "Різне".

Які є ще, крім озвученої мною пропозиції, застереження, зауваження до проголосованого за основу проекту порядку денного в членів комітету? Немає?

Хто за те, щоб в цілому проголосувати за проект порядку денного з тими правками, які були озвучені головою комітету, прошу визначатися.

Хто – "за"?

Кажуть мені, що приєдналися ще колеги. Я прошу тоді, 23, заради протоколу я зазначаю, що участь в засідання комітету бере 23 члени комітету, ще 2 члени комітету приєдналися після початку нашої роботи. Я просто, вибачте, зараз не можу сказати конкретного прізвища, але арифметично нас вже більше.

Таким чином, шановні колеги, дозвольте розпочати відповідно роботу нашого комітету. І розпочинаємо розгляд питання першого проекту Закону про внесення змін до Конституції України щодо недоторканості народних депутатів України та суддів, реєстраційний номер 1776. Після висновку Конституційного Суду України (від 16 червня 2015 року).

Я тільки дозволю собі нагадати про те, що вчора, відповідно до Закону України "Про Регламент Верховної Ради України ", а також відповідно до

Закону "Про Конституційний Суд" Головою Верховної Ради України було з трибуни парламенту офіційно оголошено про те, що до Верховної Ради надійшов офіційний висновок Конституційного Суду, який передбачений Конституцією України, щодо Закону України, проекту Закону України про внесення змін до Конституції України щодо недоторканності народних депутатів України та суддів, за реєстраційним номером 1776 (від 16 січня 2015 року).

Я думаю, що кожен з членів комітету, оскільки відповідно до предмету відання нашого комітету саме Комітет з правової політики та правосуддя опікується питанням про внесення змін до Конституції, кожен з членів комітету оперативно був ознайомлений з висновком Конституційного Суду, а також всіма окремими думками, які до цього висновку додаються і є невідкладною частиною висновку. Звертаю увагу, що це чи безпрецедентний випадок, коли є 7 окремих думок суддів Конституційного Суду України.

Разом з тим, наявність такої кількості окремих думок не вплинуло на саме висновок конституційного суду щодо означеного законопроекту.

Я думаю, що немає сенсу переповідати саме рішення конституційного суду, тільки зверну вашу увагу, що відповідно до статті 150 Регламенту Верховної Ради, Закону України "Про Регламент Верховної Ради України" комітет, до предмету відання якого належить питання внесення змін до Конституції, в цьому випадку наш комітет, повинен проаналізувати про те, чи у висновку Конституційного суду Конституційний Суд визнав чи сам законопроект або його окремі положення такими, що не відповідають вимогам статей 157, 158 Конституції, а також, звертаю увагу, у разі, якщо у висновку Конституційного Суду є застереження щодо положень такого законопроекту, комітет має запропонувати Верховній Раді України проект Постанови щодо того, в якій спосіб повинна продовжитись подальша робота над таким законопроектом і визначити цілу низку речей, про які ми будемо говорити нижче.

Беручи до уваги те, що в рішенні конституційного, точніше у висновку Конституційного Суду (від 16 червня 2015 року) за номером 1-В/2015 у справі за зверненням Верховної Ради України положенням законопроекту визнати такими, що відповідають вимогам 157, 158 основного закону, та беручи до уваги, що Конституційний Суд зробив 3 застереження щодо тексту проекту внесення змін до конституції, а саме: Конституційний Суд України звернув увагу на те, що пропоновані законопроекти змін до статті 126 Конституції України визначають можливість обмеження суддівського імунітету за згодою Вищої ради юстиції у двох випадках: затримання судді та обрання щодо нього запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, однак у чинному законодавстві передбачено і інший запобіжний захід та адміністративне стягнення спрямовані на обмеження свободи та права вільного пересування особи, в разі вчинення нею правопорушення. Так у Кримінальному процесуальному кодексі України, поряд з запобіжним заходом у вигляді тримання під вартою, визначено домашній арешт, який полягає у забороні підозрюваного, обвинуваченому залишати житло цілодобово або певний період доби у Кодексі України про адміністративні правопорушення закріплено адміністративний арешт як вид адміністративного стягнення. Неврахування цих заходів, запропонованих законопроектом редакції частини третьої статті 126 Конституції України на думку Конституційного Суду може призвести до необґрунтованого обмеження свобод та прав вільного пересування судді у разі необхідності застосування до нього домашнього адміністративного арешту.

Також Конституційний Суд України зробив застереження щодо визначення порушення присяги судді як підстави для притягнення судді до юридичної відповідальності за діяння, вчинені в зв'язку із здійсненням правосуддя. На думку Конституційного Суду це не узгоджується з позицією Європейської комісії "За демократію через право" (Венеціанської комісії), яка неодноразово вказувала, що поняття порушення присяги є надто

розпливчатим, в тому числі не може позначати підставу для звільнення судді. Європейський суд з прав людини також наголошує, що визначення порушення присяги як підстави для звільнення судді з посади дає можливість не надмірно широкого і неточного тлумачення цього поняття.

А також Конституційний Суд України зробив застереження відносно положень пункту 2 і 3 розділу "Прикінцеві положення" законопроекту, які визначають порядок набрання чинності. На думку Конституційного Суду такі положення не можуть бути предметом регулювання Закону про внесення змін до Конституції, оскільки вони суперечать і не узгоджуються вимогам статті 8 Конституції України, тобто фактично вони не суперечать статтям 157, 158, але суперечать статті 8 Основного закону України.

Беручи до уваги наявність відповідних застережень у рішеннях Конституційного Суду, відповідно до статті 150 Регламенту Верховної Ради України, Верховній Раді України наш комітет повинен запропонувати подальший порядок роботи над даним законопроектом, а саме: має бути запропонований строк подання відповідними суб'єктами, зазначеними в частині другій статті 142 Регламенту Верховної Ради пропозицій та правок до законопроекту; строк опрацювання пропозицій та правок до законопроекту головним та іншими визначеними комітетами Законом про Регламент; строк надання відповідних документів народним депутатам; дату розгляду питання про розгляд пропозицій, поправок до законопроекту про внесення змін до Конституції України.

Враховуючи викладене, пропонується: розглянути сьогодні на комітеті і надалі визначитись щодо рекомендацій Верховній Раді України. Встановити строк подання пропозицій та поправок до поданого Президентом України проекту Закону про внесення змін до Конституції України щодо недоторканності народних депутатів та суддів (реєстраційний номер 1776 від 16 січня 2015 року) – до 10 липня 2015 року.

Встановити строк опрацювання пропозицій та поправок до законопроектів Комітетами Верховної Ради з питань правової політики та правосуддя, з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради, з питань бюджету, з питань запобігання і протидії корупції та з питань європейської інтеграції у період до 15 липня 2015 року включно.

Встановити строк надання народним депутатам України документів, передбачених частиною третьої статті 150 Регламенту Верховної Ради України, до 10 години ранку 16 липня 2015 року.

Призначити розгляд проекту Закону про внесення змін до Конституції України щодо недоторканності народних депутатів України та суддів (за реєстраційним номером 1776 від 16 січня 2015 року) на пленарному засіданні Верховної Ради України 16 липня 2015 року.

Шановні колеги, я доповідь закінчив. У кого є бажання виступити щодо обговорення цього питання на засіданні комітету?

ЛОЗОВОЙ А.С. Це Конституційний Суд, який в принципі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку, Андрій Сергійович, ви хочете... Будь ласка.

ЛОЗОВОЙ А.С. Дивіться, коли ми говоримо про конституційність того чи іншого рішення, то цей абсурд уже від початку по суті свій, тому що Конституційний Суд, ті ж судді, які дозволили Януковичу узурпувати владу, сьогодні намагаються... не мають ніякого не морального право ні де-факто правового аргументувати до конституційності чи до неконституційності певного рішення.

Крім того, ми всі розуміємо, що потрібен баланс. Поза сумнівом всі патріотичні демократичні сили мають підтримати зняття недоторканності з депутатів. Але одночасно з суддів не абстрактно, як було в тому, що ми

голосували перше читання Закон про справедливе правосуддя, коли там по суті передаємо повноваження Вищій раді юстиції, яка абсолютно корумпований орган від початку до кінця. І взагалі не чіпаємо питання недоторканності Президента, ми порушуємо баланс і вчергове, як тоді Конституційний Суд для Януковича це робив, сьогодні намагається на парламент перенести відповідальність за узурпацію влади. Рішення абсолютно неконституційне, морального права тлумачити конституційність рішення такий склад Конституційного суду не має права. Тому пропоную зняти питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Сергійович, ще раз, ми говоримо не про те, конституційне чи неконституційне рішення Конституційного Суду, ми говоримо про те, як далі комітет має запропонувати діяти парламенту. Комітет має це робити так, як це передбачено Законом про Регламент. Яка далі – хай визначається...

ЛОЗОВОЙ А.С.може ми просто напишемо: проект не відповідає Конституції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, ми так не можемо сказати. Ми не можемо сказати, тому що відповідно до рішення, Конституційний Суд визначене таким, що відповідає статті 157-й, 158-й. Він зробив застереження, щодо відповідності іншим статтям Конституції. В цьому випадку комітет повинен запропонувати парламенту щодо того, в який спосіб далі працювати над законопроектом. Такого роду відповідь дає нам 150 стаття Регламенту. Інших варіантів зараз, як на мене, в нас немає.

Будь ласка, Леонід Олександрович.

СМЕЦЬ Л.О. Шановні колеги, я не буду повторюватися з приводу того, що всі ми обіцяли, що депутатську недоторканість цим парламентом буде зняти і кожен народний депутат стане рівним перед законом, як і будь-який громадянин нашої держави. І це завдання вже парламенту – забезпечити такий рівень законодавства, щоб кожна людина, не залежно від того, депутат він чи просто працівник будь-якого там таксі, прибиральник, тощо, мав би рівні права і був би реально захищений від свавілля правоохоронних органів, прокуратури або судів. Тому я вважаю, оскільки обіцяне треба виконувати, пропоную даний законопроект рекомендувати Верховній Раді прийняти в цілому. І вже в подальшому доопрацювати ті зауваження, які висловив Конституційний Суд через інші законодавчі ініціативи. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за влучну політичну промову. Ми цінуємо ваш гумор.

Будь ласка, Валерій Писаренко.

ПИСАРЕНКО В.В. Я думаю, что сегодня это мы разделимся, кто за то, чтобы в целом и кто за то, чтобы по процедуре. На самом деле, по процедуре – у нас другого варианта нет. Я хочу тут поддержать Руслана Петровича. Только 150 статья, она четко регламентирует, что нам дальше делать. И у нас нет вариантов там говорить, нравится нам решение, не нравится и что нам делать. Я скажу, мне не нравится решение по другим причинам, да, вот. Но я бы хотел акцентировать внимание на нескольких моментах.

Первое. Спасибо секретариату, что распечатали еще и решение Венецианской комиссии. И я прошу всех коллег учитывать его и читать внимательно вместе с тем решением, которое у нас есть, и отдельными мнениями судей Конституционного Суда.

Хочу обратить внимание, что несколько судей Конституционного Суда сделали достаточно серьезное нам, дискуссию подняли в отношении того,

что изменение Конституции надо сегодня учитывать в отношении того состояния, в котором находится Украина. Что ряд решений парламента, Президента, Совета национальной безопасности и обороны сегодня фиксируют, что Украина находится де-факто в состоянии военного положения, что в согласно действующей Конституции сегодня ограничивает нас по изменениям Конституции.

Более того, хочу у вас всех обратить внимание на пункт 18 решения Венецианской комиссии, где они указывают, что "дійсно боротьба ставлю на голосування корупцією є основним виправданням для обмеження депутатської недоторканності. Однак у політичній системі з вразливою демократією такої, як в Україні, де, як було проінформовано Венеціанську комісію, широко поширена судова корупція, повне скасування недоторканності може бути небезпечним для функціонування та автономії парламенту. Щоб запобігти можливості політично мотивованих звинувачень або арештів, можна передбачити інші процесуальні гарантії."

Учитывая весь этот набор факторов, я бы хотел предложить комитету более обстоятельно подойти к этому вопросу, потому что у нас все равно нету вариантов, как по 150-й, входит в процесс предоставления предложений либо депутатами, это будет 150 депутатов, либо Президентом. Я тут предлагаю взять инициативу больше на комитет, чтобы мы подготовили предложение от комитета, как это будет выглядеть, потому что мы можем говорить, что мы сегодня готовы внести и проголосовать, но это не конституционное действие в первую очередь. Поэтому нам бы хорошо было бы выйти на текст, который бы: А – удовлетворил и наших европейских партнеров, и те рекомендации Венецианской комиссии, которые есть, в том числе обсудить как мы видим гарантии, одновременно предоставляя судебной системе гарантии независимости, но при этом снимая частично неприкосновенность.

И, кроме того, ну, наверное, это больше вопрос к депутатам, которые представляют большинство, все-таки в пакете, я помню, очень жарко обсуждалось и ограничение неприкосновенности Президента. Поэтому тут надо, мне кажется, этот вопрос тоже не оставлять параллельно, пусть он существует хотя бы в дискуссии, которая у нас здесь идет.

Поэтому, Руслан Петрович, у меня предложение более конкретное. Я бы хотел предложил идти по 150 статье с учетом тех предложений, которые есть сегодня и от Венецианской комиссии, и в отдельных предложениях судей Конституционного Суда. Обсуждать конституционность либо неконституционность этого решения не буду, потому что это непрофессионально. Предлагаю двигаться согласно Конституции и Регламента Верховной Рады Украины.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерій Володимирович. Я тільки можу сказати, що формально будь-які правки до цього законопроекту можуть стосуватися тільки тієї частини, щодо якої було застереження у висновку Конституційного Суду. Тому широко виходити за межі такого роду законопроекту, так, як ви пропонуєте, на жаль, ну, ми обмежені теж в цих інструментах. Але, що стосується депутатів, в Конституційного Суду не було жодних застережень. Конституційний Суд винайшов такі застереження тільки по відношенню, як ви думаєте, для кого? До суддів, безумовно. Хоча, ну, будемо відверто говорити, про скасування в повній мірі суддівської недоторканності не йдеться в цьому законопроекті, навпаки, суть цього законопроекту – те, що позбавляється таким повноваженням парламент, а наділяється таким повноваженням Вища рада юстиції. От якщо так говорити, по формі. Там з певними нюансами, на які звернув увагу Конституційний Суд України.

Тим не менше, колеги, ми повинні прийняти рішення те, яке передбачено конституційною процедурою. Ви знаєте, колись уже приймав

парламент рішення, які суперечили конституційній процедурі. Ми пам'ятаємо, чим це закінчилося. Звичайно, може комітет будь-що запропонувати, але зараз голосувати в цілому в 300 голосів, ну, це, м'яко кажучи, підставити і себе, і парламент.

Я пропоную визначитись шляхом голосування, хто підтримує такий висновок і відповідний проект постанови для Верховної Ради. Верховна Рада хай визначиться шляхом голосування за відповідний проект постанови. Якщо вона його підтримає, будемо визначатися, як діяти далі. Якщо вона не підтримає, будемо так само дивитися, як визначатися, діяти далі. Тому що є певна конституційна процедура, через яку ми не можемо формально перестрибнути.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Безумовно.

Хто за те, щоб підтримати відповідний проект висновку комітету, який у вас на руках, прошу визначатися шляхом голосування.

_____. Василь, а ти як голосуєш?

ГОЛОВУЮЧИЙ. "За".

_____. Я утримався, я за те, щоб в цілому голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скільки?

_____. 16.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – "проти"?

Ви проти чого?

Ви сказали, що ви проти, взагалі, законопроекту.

_____. Проти законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так це не проти, а ви за законопроект.

Так. Хто – "проти"? Немає. Хто утримався? Валерій Володимирович, а ви утримались чому?

?ПИСАРЕНКО В.В. Я предлагал, чтобы комитет взял на себе инициативу с учетом Венецианской комиссии. Если вы это заложите в решение...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Воно трошки суперечить конституційній процедурі.

_____. Не проходить...

_____. Это инициатива комитета.

_____. Что не проходит?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Друзі, ми не можемо не прийняти ніяке рішення тут така справа.

Тоді ще раз, хто – "за" ще раз можна підняти руку.

_____. Піднімаємо руку.

_____. 13.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – "проти"?

Хто утримався?

_____. 10

ГОЛОВУЮЧИЙ. Результати голосування: 13 – "за", "проти" – нуль, "утрималось" – 10. Рішення прийнято. Ну ми не можемо інших рішень приймати, друзі, ми вас формально, зараз з нормами Регламенту сковані, ми не можемо мати якийсь люфт. Хай Верховна Рада приймає рішення, як даліше відповідно вона буде вважати за доцільне.

Я розумію, що тут політика, не кожному хочеться піднімати руку і брати на себе відповідальність. Але є формальні речі, які ми маємо у правовому комітеті все ж таки виконувати.

_____. Якщо це формальні речі, то чого ми займаємося формальними речами? Давайте тоді підемо всі повечеряємо..... яка різниця?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Повечеряємо – це хороша ініціатива.

Рішення прийнято. *(Шум у залі)*

Добре. Рішення прийнято. Йдемо далі.

Третє питання порядку денного: про Постанову Президент передачу медичних закладів з управління Державного управління справами, перепідпорядкування Міністерству охорони за реєстраційним номером 1664. Доповідає голова підкомітету Черненко.

ЧЕРНЕНКО О.М. Давайте, як завжди, в принципі, підкомітет...
(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Друзі, чи можемо повернутися до тієї практики, яка в нас була, оскільки в нас всі проекти, висновки на руках. Хто за те, щоб підтримати ті проекти, висновки, які є, оформивши окремими висновками, прошу визначатися шляхом голосування. *(Загальна дискусія)*

Тут різні, тут різні... *(Загальна дискусія)*

То немає питань, йдемо тоді по порядку. Хто за такий проект рішення, прошу визначатися. Хто проти? Утримались? Одноголосно. Дякую. Рішення прийнято.

Готові ми по третьому питанню, голова підкомітету? Готові? Добре. Друзі, ми можемо зробити на кілька хвилин перерву, а можемо дочекатися, поки зараз принесуть текст там роздрукований, хоча текст відповідно всім надісланий.

ЧЕРНЕНКО О.М. Так є проект рішення підкомітету, я не знаю, чи розданий...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте це зробимо паралельними процесами. Це може бути? Я прошу у зв'язку з тим, давайте так: розпочинаємо розгляд цього питання, а далі по ходу будемо визначатися, як нам діяти, тому що, ну, очевидно, ми можемо мати різну варіативність розвитку ситуації.

Будь ласка, я тоді надаю слово голові підкомітету Олександр Миколайовичу Черненку, щоб він доповів ситуацію довкола того, в який спосіб ми будемо розглядати проект Закону про місцеві вибори за реєстраційним номером 2831-3 в другому читанні за пропозицією підкомітету. Доповідайте, будь ласка, ситуацію, яка була на підкомітеті, які рішення підкомітет прийняв для комітету, щоб ми могли їх врахувати в своїй роботі під час розгляду.

ЧЕРНЕНКО О.М. Доброго дня, шановні друзі.

Дійсно підкомітет збирався і вчора, і сьогодні, поправок дуже багато, більше 1700 поправок і ми фізично не змогли і, очевидно, і не було потреби все розглядати. Ми зупинилися на тих поправках, які дійсно є концептуальними, які проговорювалися в тому числі і на раді коаліції, і відповідне по ним підкомітет пропонує свої висновки до вашої уваги.

Тобто перше, що ми пропонуємо як підкомітет – врахувати поправки і ту під час рішення комітету, і вже у Верховній Раді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна я чисто формальну статистику? Я думав, що ви озвучите.

Друзі, йде мова про те, пригадуєте, що парламент прийняв рішення, хоча це рішення не зовсім відповідає Регламенту, про те, щоб застосувати процедуру скороченого внесення поправок. Тобто з 14-ти у нас було 7 днів і відповідно, зважаючи на те, що сам законопроект містить більше, ніж 100 статей, така процедура застосована. В результаті до комітету надійшло 65 подань від суб'єктів права законодавчої ініціативи, які містять ту кількість поправок, яка була щойно озвучена. Це заради статистики.

Якщо є сенс і потреба, я можу озвучити перелік суб'єктів права законодавчої ініціативи, які прийняли відповідні поправки. Є така потреба для стенограми, щоб потім хтось не говорив про те, що їхні поправки не були озвучені?

ЧЕРНЕНКО О.М. Та ні, ну.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не, не, я хочу, йде мова про статистику спочатку, а ж. Хто подав? Суб'єкти права законодавчої ініціативи.

_____. А можна вопрос, можна, голове подкомитета?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз, зараз.

Я озвучу. Таким чином, своїм правом скористалися 65 суб'єктів права законодавчої ініціативи: народні депутати України. Алексєєв Ігор Сергійович, Березюк Олег Романович, Костенко Павло Петрович, Ємець Леонід Олександрович, Бойко Олена Петрівна, Ледовських Олена Володимирівна, Брензович Василь Іванович, Бурбак Максим Юрійович, Вадатурський Андрій Олексійович, Ванат Петро Михайлович, Вінник Іван Юлійович, Гальченко Андрій Володимирович, Голубов Дмитро Іванович, Горбунов Олександр Володимирович, Денисенко Вадим Ігорович, Дерев'янка Юрій Богданович, Сулова Ірина Миколаївна, Дзюблик Павло Володимирович, Дмитренко Олег Миколайович, Добродомов Дмитро Євгенович, Долженков Олександр Валерійович, Дубневич Ярослав Васильович, Євлахов Анатолій Сергійович, Євтушок Сергій Миколайович, Гордєєв Андрій Анатолійович, Єремєєв Ігор Миронович, Єфремова Ірина Олексіївна, Заліщук Світлана Петрівна, Ільюк Артем Олександрович, Колєсніков Дмитро Валерійович, Кондратюк Олена Костянтинівна, Геращенко Ірина Володимирівна, Іонова Марія Миколаївна, Гриневич Лілія Михайлівна, Крулько Іван Іванович, Черненко Олександр Миколайович, Курячий Максим Павлович, Левченко Юрій Володимирович, Ілленко Андрій Юрійович, Льовочкіна Юлія Володимирівна, Македон Юрій Миколайович, Матвієнко Анатолій Сергійович, Парубій Андрій Володимирович, Попов Ігор Володимирович, Рибак Іван Петрович, Тіміш Григорій Іванович, Різаненко Павло Олександрович, Сироїд Оксана Іванівна, Пастух Тарас Тимофійович, Сисоєнко Ірина Володимирівна, Семенуха Роман Сергійович, Маркевич Ярослав Володимирович, Сташук Віталій Филімонович, Тарута Сергій Олексійович, Томенко Микола Володимирович, Федорук Микола Трохимович, Чепинога Віталій Михайлович, Чекіта Геннадій Леонідович,

Рибак Іван Петрович, Тіміш Григорій Іванович, Черненко Олександр Миколайович, Шипко Андрій Федорович, Шпенюв Дмитро Юрійович, Юриниць Оксана Василівна. Я завершив.

Будь ласка, Олександр Миколайович, якщо можна, детально... Черненко! Черненко!

ЧЕРНЕНКО О.М. Отже, підкомітет рекомендував врахувати в тексті проекту наступні поправки, або навіть ідеї, бо деякі ідеї висловлені відразу в кількох поправках.

Перше. Призначення усіх перших місцевих виборів Центральною виборчою комісією за поданням відповідної обласної ради. Поправки 110, 111, 14, 98 (народних депутатів Денисенка, Ледовських, Бойка). Йдеться про те, що перші місцеві вибори, які відбудуться після об'єднання громад, як їх проводити, ми прописали, а хто їх призначає в законопроект не було прописано. Пропонується, щоб це робила ЦВК за поданням обласної ради.

Друге.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я можу тільки сказати, що в першому читанні було проголосовано, що відповідно рада сама це робить. Але ми розуміємо, що можуть бути різні варіанти, коли рада, наприклад, не призначає такі вибори, у нас є такі випадки, ну, наприклад, посиляючись на відсутність фінансування. Тому ми просимо в цьому випадку скористатися таким правом Центральної виборчої комісії, яка більш в безпечі, а виключно формальному порядку буде призначати перші вибори. Нема заперечень? Далше.

ЧЕРНЕНКО О.М. Друге, встановлення кількості депутатів місцевих рад відповідно до поправки 144 народних депутатів Євтушка, Гордєєва з таким редакційними уточненнями: а) поширити положення щодо обмеження

загального складу ради, в залежності від кількості виборців на обласні та районні ради. Сьогодні в нас в запропонованому проекті обласні, районні ради, їх кількість визначається кількістю там адмінтеродиниць у відповідній області, районі; б) встановити загальний склад місцевої ради по кількості депутатів, що відповідає верхній межі запропонованій поправкою 144, крім пунктів 10 та 11, потім розшифрую; с) встановити загальний склад місцевої ради при кількості виборців від одного мільйона до 2 мільйонів в 110 депутатів, а понад 2 мільйони – 120 депутатів; дякую) щодо визначення загального складу обласних та районних рад у випадках, якщо кількість депутатів визначена залежно від кількості виборців є меншою, ніж районів та міст обласного значення та кількість сільських, селищних, міських рад міст районного значення відповідно на території області або району зберігаються правила визначення загального складу ради в редакції закону, прийнятого в першому читанні. Простіше кажучи, цими поправками регулюється скорочення депутатів місцевих рад, але не таке радикальне, яке воно було запропоновано в першому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я просто поясню логіку. Коли ми перерахували, якщо в чинній редакції закону кількість депутатів рад корелюється в залежності від кількості жителів, то вже голосовані в першій редакції... в першому читанні ми цю кількість корелюємо відповідно до кількості виборців. Так, і таким чином це вже автоматично відбувається природне скорочення, як мінімум, на третину.

_____. *(Не чути).*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Правильно, а в чинній редакції закону, тобто те, що є зараз, говорить про жителів.

ЧЕРНЕНКО О.М. Про жителів.

ГОЛОВУЧИЙ. І да, і тому така кількість набігає, бо сумарно всіх, навіть, хто не є виборцями рахують, так. Якщо ми говоримо про виборців, то ми, як мінімум, третину відсікаємо, тобто це вже відбувається природне зменшення на третину.

ЧЕРНЕНКО О.М. Скорочення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А крім того, що вже відбувається, ми ще зменшуємо верхню межу в залежності від градації. Таким чином десь по факту зменшення відбудеться...

ЧЕРНЕНКО О.М. 20-30 відсотків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, від 30-ти, там, в залежності від відсотків по кожній раді. Я думаю, що це нормально в цій ситуації. Тому що ми просто не прорахували, що якщо ми беремо виборців за константу, то ми тоді радикально майже на 50 відсотків зменшимо. Я думаю, що це поки не на часі. Давайте, якщо ми до цього прийдемо, то прийдемо поступово, почнемо з третини, а далі буде визначатися як діяти.

ЧЕРНЕНКО О.М. Третє, що погоджена кількість територіальних виборчих округів у багатомандатному окрузі має дорівнювати загальному складу відповідної ради. Ну логічно. Скільки депутатів ради, - скільки й округів, бо кожний з кандидатів закріплений за округом.

Четверте. Політична партія приймає рішення про участь її місцевих організацій у місцевих виборах, рішення про утворення виборчого блоку. Зазначене рішення є обов'язкове для місцевих організацій і партій. Зокрема,

відповідні рішення додаються місцевими організаціями партій до документів про реєстрацію кандидатів по інших випадках. Фактично, центральні органи партії утворюють рішення про об'єднання партій у блок, і тоді всі місцеві осередки, які беруть участь у місцевих виборах можуть йти лише у форматі цього блоку.

І відповідні рішення з'їздів і керівних органів вони надають під час реєстрації. Тобто щоб не було регіональних блоків. Як на центрі вирішили, так і пішли.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я тільки доповню.

Якраз мова йде про те, що після початку виборчого процесу до початку висування кожна партія, яка має на мір взяти участь ...організаціях у виборах повинна провести з'їзд. І визначитись чи вона бере участь в якості самостійного суб'єкта виборчого процесу чи вона бере участь у якості суб'єкта виборчого блоку?

Таким чином, вразі, якщо вона приймає участь про те, що вона йде одна особово, це рішення доводиться до відома всіх місцевих організацій, які мають намір висувати кандидатів. І під час подання ними документів до відповідної територіальної виборчої комісії має бути обов'язково подане рішення відповідно партії про те, що вона бере участь у місцевих виборах.

В разі, якщо таке рішення не подається місцевою організацією це є підставою для відмови в реєстрації.

В тому випадку, якщо партія приймає рішення на своєму з'їзді про входження до блоку, вона приймає таке рішення, і інші партії, які входять до блоку і приймають таке рішення. Відбувається міжпартійний з'їзд, на якому приймається рішення про похід на ці вибори у складі блоку. Таке рішення міжпартійного з'їзду доводиться до відома всіх місцевих осередків партії, які утворили блок. І під час подання ними документів до відповідної комісії, вони відповідно подають також відповідне рішення про те, що

вони... рішення міжпартійного з'їзду про те, що вони сформували блок і хочуть бути зареєстрованими у якості суб'єктів блоку.

ЧЕРНЕНКО О.М. Наступне.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз, дві секунди.

І у разі неподання такого рішення територіальна виборча комісія відмовляє в реєстрації таким суб'єктам виборчого процесу. Крім того, вони подають відповідну заяву, де просять їх зареєструвати у якості блоку як суб'єктів відповідних виборів місцевих.

Є розуміння, що це погоджена позиція? Андрій Юрійович, будь ласка, Ілленко.

ІЛЛЕНКО А.Ю. Я розумію, що є певні погодження в рамках коаліції, але все ж таки я не можу не наполягти на тій поправці, яку ми подавали разом з колегою Левченком про те, щоб взагалі вилучити таке поняття як "виборчі блоки" із даного закону. Ми вважаємо, що це явище воно не додасть розвитку політичної партійної системи в Україні, це по суті відкат назад, в минуле. Нам потрібно розвивати реальні політичні партії, а не блоки під конкретні вибори. Тому я прошу комітет визначитися окремо по цьому пункту, тому що це дійсно важливе політичне питання. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Давайте ми в наступний спосіб. Як тільки закінчить голова підкомітету доповідати про узгоджені питання, ми тоді окремо поговоримо про це питання. Справді, на засідання підкомітету Андрій Юрійович Ілленко оголосив свою позицію і наполягав на тому, що він на засідання комітету буде просити, щоб визначився комітет. Але оскільки це питання не підтримано іншими членами комітету і не підтримано Погоджувальною

радою і Радою коаліції, то ми його на стадії підкомітету не вважали за доцільне пропонувати комітету.

Якщо немає, давайте тоді рухаємося далі.

ЛОЗОВОЙ А.С. Можна репліку, Руслан Петрович?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вам все можна.

ЛОЗОВОЙ А.С. Мене глибоко дивує, що ви переносите це важливе питання, оскільки і в комісії є суб'єкти, для яких ця позиція принципова. Виборчі блоки – це абсолютна візантійщина, навіть на місцевому, навіть на державному рівні. Ми повинні йти шляхом створення...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Сергійович, я нікуди не переношу, я хочу вислухати весь перелік питань, який голова підкомітету...

ЛОЗОВОЙ А.С. Прошу колег підтримати поправку Ілленка-Левченка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...а першим питання ми зразу повернемося до питання боків, на якому наполягає Андрій Юрійович Ілленко, і який підтримується і Андрієм Сергійовичем, і фракцією Радикальної партії. Я можу підтвердити таку позицію.

ЧЕРНЕНКО О.М. Я від себе додам, що більшість європейських країн, виявляється, в нас займаються візантійщиною, бо в більшості країн Європи є боки. Ну, це так...

ЛОЗОВОЙ А.С. Олександр, ну, ви як ніхто знаєте, як ці блоки створювалися...

ЧЕРНЕНКО О.М. Проїхали!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це країни колишньої Османської імперії.

ЧЕРНЕНКО О.М. Наступне. Погодження центральним керівним органом партії рішень місцевих організацій і партій про висування кандидатів на місцевих виборах. Редакційно доопрацьовані поправки депутатів Євтушка, Гордєєва, зокрема номер 568. Про що йдеться: що висуває кандидатів відповідно у місцеву раду місцева організація, але вона погоджується центральним органом партії. Тобто, якщо центральний орган партії не погодив список кандидатів відповідно у районну, обласну раду, ну, немає такого подання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це погоджена позиція, більше того, погоджена позиція так само щодо висування блоками. Але оскільки у блоків немає центрального керівного органу, то прийнято рішення про те, що лідери партій, які входять до блоку, повинні засвідчити, погодити відповідно своїми підписами і печатками від імені партії відповідне висування.

ЧЕРНЕНКО О.М. Наступне. Закріплення за територіальними виборчими округами не більше одного кандидата в депутати (поправка номер 504, 535, 543, 545) та інших народних депутатів (Ватадурського, Черненка, інших). Про що йдеться: що в одному територіальному окрузі партія не може висунути більше одного кандидата. Проголосовано в першому читанні проект, як визнаєте, не більше двох. Тобто це дуже ускладнювало б виборчий процес, ні на що не впливало, тобто партія на окрузі закріпити за округом може або нікого, або одного.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я тільки підтверджую, що це позиція, в тому числі з якою зверталась до нас Центральна виборча комісія, і погоджена вона політичними партіями. Тут проблема в чому? Проблема може бути в тому, що не передбачена кількість недійсних бюлетенів, які можуть в результаті того, якщо ми залишимо цю норму. Тобто може так трапитися, що люди не розберуться: будуть ставити по кілька позначок, - і це знівелює саму ідею. Тому попередньо всі домовилися на таку концепцію, яку щойно озвучив голова підкомітету.

ЧЕРНЕНКО О.М. Наступне. Скорочення строків формування складу територіальних виборчих комісій та утворення ними територіальних та одномандатних округів, та у відповідності з цим строку початку висування реєстрації кандидатів. Поправки номер 118, 157, 161, 163, 169, 172, 174, 178, 190, 192, 202, 203, 208, 269, 271, 274, 277, 279, 280, 282, 512 та інші народного депутата Денисенка.

Про що ідеться? Що у нас дуже мало часу до виборів і деякі речі, як формування ТВК і округів, були винесені за рамки компанії, фактично їх уже в липні треба було в серпні організовувати, ми не знаємо коли закон буде прийнятий, коли підписаний, відповідно ми ці всі строки заганняємо в виборчу кампанію. Тобто в принципі ЦВК каже, що вони все встигають, ну треба напружитися, але це реально.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую. Дальше.

ЧЕРНЕНКО О.М. Дев'яте. Обов'язкове включення від місцевих організацій політичних партій про утворення депутатських фракцій, яких оголошено на першій сесії Верховної Ради України поточного скликання до складу територіальних виборчих комісій по дві кандидатури, а до складу

дільничної виборчої комісії по одній кандидатурі. Поправки 260, 261, депутатів Євтушка, Гордєєва, Ледовських, Бойко.

Про ідеться? Що коли формування ТВК, ті квоти, які не йдуть по жеребкуванню, а йдуть автоматично, це парламентським партіям, для ТВК по дві таких квоти, для ДВК по одній. Якщо знаєте, в попередньому законі і в ТВК, і в ДВК – по дві.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По три.

ЧЕРНЕНКО О.М. По три?

Да, тобто ця практика, вона на всіх виборах застосовується, тому що коли формуються територіальні виборчі комісії чи немає суб'єктів виборчого процесу, а саме парламентські партії можуть забезпечити принаймні костяк комісії, який би працював.

Десяте. Визначення черговості кандидатів у депутати у виборчому списку місцевої організації партії блоку в порядку зменшення відсотку голосів виборців поданих за відповідними місцевої організації у партію блоку. Поправка 1406 депутата Денисенка.

Про що йдеться? Це коли буде вже рейтингування в списку партії, партія взяла відповідну кількість мандатів. А хто отримує ці мандати? У проголосованому першому читанні в проекті був такий коефіцієнт вирівнювання, тому що округи не будуть рівними за кількістю виборців, то пропонується поправкою, щоби той відсоток, який кандидат взяв на територіальному виборчому окрузі, відповідно тих виборців, які взяли участь у голосуванні і був його рейтингом. Тобто хто там взяв в себе на окрузі там 60 відсотків голосів виборів, той там іде першим. Якщо більше ніхто не взяв, тобто без коефіцієнту вирівнювання...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути)*.

ЧЕРНЕНКО О.М. А, а у відсотках? Ну, це теж, ЦВК на цьому наполягає, тому це полегшить і ТВК – комісії. Тут питання, думаю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тут я можу тільки доповнити, що це більш справедлива річ. Справа в тім, що коефіцієнт виписувався авторами, як вони пояснили нам, з кількості виборців в окрузі, з загальної кількості, а відсоток рахується від тих, хто взяв участь в голосуванні – це більш справедливо. Тому що людина має залежати від всіх виборців, з яких тільки частина взяла участь в голосуванні. А відсоток все ж таки дає можливість показати справжні результати його в цьому окрузі відповідно до тієї кількості, яка виявила бажання, відповідно до Конституції, проголосувати.

ЧЕРНЕНКО О.М. Наступне, формування на паритетних засадах нового складу дільничних комісій у разі проведення повторного голосування на виборах міських голів за поданням кандидатів, які будуть включені до виборчого бюлетень для повторного голосування – поправка 14.63 Євтушка, Гордєєва. Про що йдеться? Якщо вибори будуть, другий тур на виборах міських голів, то комісії дільничні формуються за принципом як зараз на президентських виборах: другий тур, 50 відсотків комісії – одного кандидата, 50 відсотків комісії від іншого кандидата, які вийшов другий тур.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Підтримується ця ідея? Бо якщо ми залишаємо чинну редакцію, що ті всі кандидати, які вже не вийшли в другий тур, то може бути....

ЧЕРНЕНКО О.М. *(Не чути)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Підтримуємо? Дякую.

ЧЕРНЕНКО О.М. Наступне, узгодження термінології Закону із положенням Закону України про добровільне об'єднання територіальних громад, поправки: 4, 8,19, 2.... та інші, народний депутат Денисенко. Фактично узгодження про вибори із Законом про добровільне об'єднання територіальних громад. Бо вони не до кінця, там навіть термінологія однакова.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна я прокоментую, дозвольте? Друзі, це і для присутніх. І для членів комітету. Справа в тім, що ми зараз перебуваємо в процесі територіального об'єднання громад. В результаті цього процесу ціла низка, ну, громад розшириться, створиться нова громада. Відповідно створиться представницький орган цієї громади, куди будуть відбуватися вибори.

Таким чином, вибори до тих населених пунктів, які зараз складуть громаду, не буде відбуватися, тому що рад таких не буде. Буде тільки об'єднана рада. І нам треба врахувати цей нюанс. В тому випадку, якщо такого роду процес відбуватиметься, і як він завершиться успішно до початку виборчого процесу, вибори відбуватимуться тільки в раду об'єднаної громади.

Після того, як ці вибори відбудуться, рада об'єднаної громади має внести пропозицію для Центральної виборчої комісії про проведення перших виборів старост в тих населених пунктах, які не створили свою раду, але увійшли до ради об'єднаної громади. Зрозуміли? Там будуть обиратися старости. Є розуміння, підтримка цього процесу? Бо це вже є норма закону, ми не можемо зараз на це не реагувати.

ЧЕРНЕНКО О.М. Тут немає ніяких політичних речей.

Наступне. Засвідчення документів місцевої організації, партії печаткою цієї місцевої організації, партії або печаткою організації, партії вищого рівня (поправки 284, 285, 239, 333, 334 депутатів Ледовських, Бойка, Єфремової і Голуба).

Про що йдеться. Не всі районні, особливо осередки партій, мають печатки. Але якщо вони беруть участь у виборах, ту документацію, яка від них йде, щоб, якщо є печатка, то відповідна організація її завіряє, якщо печатки немає, то печатка організації вищого рівня, там, у даному випадку обласного чи центрального. Це для тих організацій, які є, які легалізовані, але не мають відповідних печаток.

Питань немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Підтримується?

ЧЕРНЕНКО О.М. Узгодження положень проекту закону із нормами Закону України "Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного, нацистського, тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки" (поправка номер 93, лише в цій частині 719, 737 народних депутатів Алексєєва, Заліщук та інших). Тобто узгодження цього закону з законом... цими так званими антикомуністичними, антитоталітарними законами, щоб партії, які мають символіку, яка заборонена, назви, які заборонені, могли брати участь у виборах.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вибачте, хоче автор поправки. Ігор Алексєєв.

АЛЕКСЄЄВ І.С. Я не по змісту, а просто по суті, до секретаріату звертаюся. Там була помилка при форматуванні таблиці, 93-я, саме в цій частині. Бо чомусь ця частина...

93-я.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми написали "лише в цій частині".

ЧЕРНЕНКО О.М. Лише в цій частині.

АЛЕКСЄЄВ І.С. Бо в цій частині там приєдналась інша, по суті яка не стосується цього питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, 93-я, в дужках (лише в цій частині).

АЛЕКСЄЄВ І.С. Я просто, щоб уточнити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да, ми це пам'ятаємо.

ЧЕРНЕНКО О.М. Значить наступне. Запровадження умов гендерно збалансованого представництва жінок на виборчих посадах шляхом доповнення проекту закону положеннями про внесення змін до Закону України "Про політичні партії України" в частині встановлення квот, що визначають мінімальний рівень представництва жінок і чоловіків у виборчому списку кандидатів у депутати на місцевих виборах (поправка 558; 620 депутатів Кондратюк, Геращенко, Іонова, Гриневич).

Ідеться про те, що в цьому списку територіальному, який буде, згідно Закону "Про політичні партії" і зміни, які були прийняті, не менше третини було віддано протилежній статі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, я просто прокоментую. Справа у тому, що під час внесення змін до Закону про вибори народних депутатів у 2013 році, пам'ятаєте, такий був "список Фюле", тоді правилась низка законодавства, у тому числі Закон про вибори народних депутатів. Вимога Венеційської

комісії – обов'язково врахувати норму представництва однією і іншої статі в... У нас же дві статі, правильно? Поки що. Однієї і другої статі у виборчому списку. Тому тоді була прийнята зміни до Закону про політичні партії, де передбачили необхідність цієї норми виключно для виборів народних депутатів. Зараз же пропонуємо внести зміни в цю частину, передбачити такого роду норму на вибори народних депутатів та на місцеві вибори.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. А скільки відсотків?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не менше 30 відсотків представників однієї статі.

ЧЕРНЕНКО О.М. Дивіться друзі, це мало на що впливає, тому що всі ці кандидати чоловіки, жінки, незалежно, вони закріплюються за територіальними округами і рейтингуються на загальних підставах. Але щоб у самому списку була третина, тобто... Тут проблем немає. Я думаю, що партії мають бути в цьому зацікавлені.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Друзі, я пропоную підтримати цю поправку.

(Загальна дискусія)

ЧЕРНЕНКО О.М. Ні. Друзі, це є в Законі про політичні партії. Ми тільки узгоджуємо Закон про вибори з ним. Тобто якщо ми від цього відійдемо, ми будемо порушувати інший закон.

Друзі, ми все одно маємо, якщо в цьому законі не пропишемо, то це маємо виконувати у відповідні до іншого закону.

Дивіться.

_____. Давайте ми пропишемо там норму...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Друзі, у нас просто кворуму немає, Валерій Володимирович нас покинув, тому нам треба...

ЧЕРНЕНКО О.М. Я ж кажу, ми можемо це не врахувати в Законі про вибори, але це треба враховувати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, так йде мова не про Закон про вибори.

ЧЕРНЕНКО О.М. Так от і я ж про це кажу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Йде мова про те, що у своєму статуті, це Закон про політичні партії. Політична партія має передбачити норму відповідно до якої встановлюється квотне представництво не менше ніж. Вона вже є норма. Інша справа, що її ніхто не виконує. Це вже інша справа, бо санкції немає для партій, що ми реєстрацію партії будемо скасовувати. Але з точки зору ...

_____. Про вибори, що партії порушили...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає воно жодних наслідків, бо це не норма Закону про вибори. Закон про політичні партії – це йде мова, подивіться, ми пропонуємо внести зміни в той закон.

_____. Рік тому приймалося.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

_____. Это все закончится...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Подивіться, будь ласка, ще раз почитайте, йде мова про внесення змін до Закону про політичні партії, а не про Закон про вибори народних депутатів. Вони пропонують до Закону про вибори, а ми пропонуємо їм той вихід, який минулого року вже запропонував парламент по відношенню до депутатів. Бо якщо його справді так як ви кажете, виписувати в Законі про вибори депутатів чи один чи інших, тоді треба весь механізм, тоді санкції потрібні і так далі. От.

А оскільки ми зараз на цьому політичному етапі немає консенсусу в цьому питанні, то давайте ми хоча б запропонуємо ту формулу, яка прийнятною для всіх політичних партій. Хай вони відповідно до статуту далі визначаються.

ЧЕРНЕНКО О.М. Дивіться підкомітет прийняв рішення...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я пропоную підтримати. І ми знімемо багато дискусій довкола цього питання бо вони вже лунають.

..... партії визначались відповідно до статуту, не вказуючи там відсотків і так далі.

ЧЕРНЕНКО О.М. Але для ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми повинні записати, що в статуті має про це зазначено.

..... Тоді ми зобов'язані...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, дві третини партій не мають для місцевих виборів, тільки для депутатів, а ми кажемо, що для будь-яких видів виборів вони мають про це зазначати.

_____. Так це треба вносити зміни до статуту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Правильно.

А який варіант?

ЧЕРНЕНКО О.М. Так, а треба ж узгоджувати статuti з Законом про політичні партії чи як?

_____. Получається, що ми зараз говоримо про вибори наголошуємо на...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Друзі, давайте...

У нас залишились самі чоловіки і як ми тільки цю норму не врахуємо, будуть проблеми.

ЧЕРНЕНКО О.М. Будете з Геращенко самі говорити.

_____. Тоді будемо вносити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Друзі, ну, я не бачу тут взагалі проблеми, ну... Ладно.

_____. Винести його на голосуванні в сесійну залу, вони будуть настоювати цю правку....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Звичайно, да, да.

_____. ... визначатися в залі, да і все. Винести його за....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, давайте тоді... що ми не визначилися з приводу цього і рекомендуємо парламенту визначитися.

_____. Визначитися і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да, добре. Тоді

_____. *(Не чути).*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми вилучаємо норму щодо гендерного представництва на розсуд парламенту, оскільки запитання політичної доцільності.

_____. Ми можемо на комітеті ще, це ж тільки підкомітет.

_____. Ні. Ні. Уже...

_____. Ну, все я поняв.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Анатолійович вам дає натяк, що якщо ми зараз обов'язково передбачимо необхідну річ в статуті, то в нас будуть проблеми, тому що далеко не всі партії внесуть зміни в статут і їх просто не будуть реєструвати як суб'єктів виборчого процесу в зв'язку із цим, що...

ЧЕРНЕНКО О.М. Так. Останнє з того, що узгоджено, Центральна виборча комісія приймає рішення про неможливість проведення місцевих

виборів в окремих... органів місцевого самоврядування за поданням відповідних військово-цивільних адміністрацій.

Про що йдеться? Про ті території, які сьогодні формально є під контролем України, але де-факто вони на лінії розмежування, там щодня стріляють і організувати вибори там неможливо.

І наша пропозиція: що ЦВК завчасно приймає рішення про неможливість там проведення виборів. Після відповідної інформації від відповідних військово-цивільних адміністрацій Донецької і Луганської області, щоб не було, що в нас там на двох ділянках в одному місці вибори відбулися і це були вибори всієї міської ради. Як, ну, щоб... Зв'язільському, умовно кажучи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. В нас є кворум, є необхідність ще раз дискутувати довкола цієї норми? Ми погоджуємося із цією нормою?

ЧЕРНЕНКО О.М. Ну, тут ще от техніко-юридичні правки. Я для протоколу не зачитував, но вони є, роздані. Тобто погоджені були техніко-юридичні правки, в тому числі щодо вдосконалення термінології проекту закону, назви територіальних округів, об'єднання територіальних громад, утворення територіальних виборчих округів в межах районів, визначення кількості територіальних виборчих округів щодо рівня складу відповідної ради, порядку проведення першого засідання виборчої комісії, вимог щодо знання державної мови секретарем виборчої комісії, виготовлення іменних запрошень органам ведення реєстру, правки і ціла низка правок – це те, що, я думаю, техніко-юридичні правки, які... в законі там гуляють терміни, не завжди співпадають, це в кожних законопроектах є і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Тут мені секретаріат підказує, що також треба провести відповідність до Закону "Про запобігання боротьбі з корупцією",

оскільки там закон помінявся, назва помінялась і форма декларації, назва декларації помінялась, адаптувати. Немає заперечень?

ЧЕРНЕНКО О.М. Тому це ті правки, які підкомітет рекомендує підтримати, тут дискусія виникла по двом, я так розумію, по блокам і по гендеру, а є ще ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нє, по блоках, по блоках не виникло, по блоках ми окремо обговоримо після того, як ви закінчите доповідь. По гендер вилучили, переносимо...

ЧЕРНЕНКО О.М. Але так само питання, по яким не дійшли згоди на засіданні підкомітету.

Значить перше. Це поправка, значить, де передбачається, що кандидати у депутати, які очолюють список місцевої партії блоку, не закріплюються за конкретними округами при розподілі депутатських мандатів їх черговість не змінюється, для адмінтеродиниць кількістю виборців до 50 тисяч виборців – 1 кандидат, від 50 до 100 тисяч – 3 кандидати, понад 100 тисяч - 5 кандидатів.

У разі, якщо така позиція буде підтримана, кількість округів, що буде утворюватись на території багатомандатного округу має відповідно зменшена на один, три або п'ять округів, ніж кількісний склад відповідної ради. Поправка Гордєєва, Євтушка номер 9.

Про що ідеться? Йдеться про так звану фіксовану квоту. В партійному списку, це, як правило, для керівництва обласних осередків, які проходять, які не рейтингуються у відповідних результатів по округах. От як партія їх першим, другим, третім або п'ятим поставила у списку, значить скільки партія набрала, вони йдуть без рейтингу, вони навіть не закріплюються за

відповідними територіальними округами. Де вони рейтинуються, а вони проходять "железно".

Но от ми не дійшли згоди, моя позиція також...

_____. Дальше, дальше.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте закінчити, там ще є.

ЧЕРНЕНКО О.М. Значить друге. Друге...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Друзі, він закінчує, ще 2 буквально пункти.

ЧЕРНЕНКО О.М. Зовсім трохи.

Кандидата у депутати не може висувати місцева організація партії, яка зареєстрована в установленому законом порядку, не пізніше як за 365 днів до дня виборів та самоорганізація зареєстрована у встановленому законом порядку, блок місцевих організацій, які зареєстровані у встановленому законом порядку, не пізніше як за 365 днів до дня виборів, та самі організації зареєстровані у встановленому законом порядку.

Поправка номер 79, Гордєєва, Євтушка.

Йдеться про те, що не дозволити брати участь у виборах партіями, які зареєстровані менше, ніж за рік до виборів.

_____. А якщо партія назву поміняла?

ЧЕРНЕНКО О.М. Це не має значення.

Тобто наступне. Центральна виборча комісія скасовує реєстрацію всіх кандидатів у депутати місцевих рад на посади сільських, селищних і міських голів висунутих відповідними місцевими організаціями, партіями і блоками, якщо такі кандидати висунули менше, ніж в двох третях областей Автономної Республіки Крим, міст Києва та Севастополя, у двох третинах районів АРК та кожної області, та у двох третинах міст відповідно республіканського та обласного значення. При цьому політична партія, виборчий блок партій втрачає статус суб'єкта виборчого процесу.

Фактично, якщо партія чи блок хоче брати участь у виборах, що пропонується, то вона має зареєструватися на виборах – у дві третини обласних рад, дві третини районних рад, і дві третини міст відповідного республіканського та обласного значення.

Якщо вона цього не робить, скасовується повністю не тільки реєстрація в ці ради, а все, що вона висунула у всі ради на всіх міських голів. Тобто підкомітет теж не прийняв по цьому рішення. Гордєєв, Євтушок, а фактично – "Батьківщина", давайте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Далі, будь ласка.

ЧЕРНЕНКО О.М. Внести зміни до Закону України "Про статус депутатів місцевих рад" та передбачити дострокове припинення повноважень за рішенням вищого керівного органу політичної партії, обраного за виборчим списком депутатів місцевої ради у разі його не входження або виходу зі складу депутатської фракції місцевої організації відповідної політичної партії або відкликання депутата з інших підстав, встановлених вищим керівним органом політичної партії.

І сюди ж пропонується також, відкликання депутата місцевої ради за народною ініціативи внаслідок збирання ініціативною групою підписів за таку пропозицію.

У багатомандатному окрузі, якщо це кандидат по списку – більше виборчої квоти має бути, підписів, якщо це на мера або сільську, селищну раду, більше половини кількості виборців, які взяли участь у відповідних місцевих виборах, у відповідному одномандатному виборчому окрузі поправка Гордєєва, Євтушка, 1537. Йдеться про можливість партіями відкликати своїх депутатів, якщо він не увійшов у фракцію партії або вийшов з неї, або відкликати так само підписами виборців. Відповідно кількість я назвав.

Ну, це імперативний мандат в першому випадку. Довкола цього багато було дискусій, але підкомітет не визначився. Пропонується те, що я назвав, відповідні поправки винести на розгляд Верховної Ради для прийняття щодо них рішення в залі. У зв'язку із зазначеним пропонується також рекомендувати Верховній Раді України у разі прийняття законопроекту як закону доручити комітету разом з Головним управлінням Апарату Верховної Ради України здійснити техніко-юридичне доопрацювання його тексту. Це фактично і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Друзі, які є питання до голови підкомітету? Будь ласка, Руслан Сидорович.

СИДОРОВИЧ Р.М. У мене питання. Скажіть, будь ласка, поправки, подані моїми колегами з фракції - прізвищ перераховувати не буду, я думаю, що ви знаєте, - з того, що ви зачитали, що враховано підкомітетом, я так розумію, не враховані жодні? Можливо, я щось не...

_____. *(Не чути)*

СИДОРОВИЧ Р.М. Добре, крім редакційних правок...

ЧЕРНЕНКО О.М. В першу чергу ми виходили на підкомітеті з тих правок, довкола яких була дискусія на Раді коаліції.

СИДОРОВИЧ Р.М. Я просто, ну, враховуючи кількість номері і об'єм тексту, я міг, можливо, щось прослухати. Тобто, що стосується агітації, я не почув, чи враховані наші правки. Не враховані, правильно?

ЧЕРНЕНКО О.М. Не враховані. *(Загальна дискусія)*

СИДОРОВИЧ Р.М. Я все добре почув. Тобто...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви все добре почули. Все, що щойно було озвучено, - це консенсусне рішення відповідно озвучене головою підкомітету. Всі решта поправки не знайшли підтримки на засіданні підкомітету від політичних сил, які представлені були на засіданні.

СИДОРОВИЧ Р.М. Тоді до голови підкомітету відповідно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А можна, у мене питання до Наталії Василівна Новак. Чи наполягає вона на тому, щоб ми повернулись до питання про гендерні квоти? Бо не було жодної жінки, і тут чоловіки сказали, що це питання треба винести на розгляд парламенту. Як ви до цього ставитесь? І ми не можемо не зважати на вашу присутність. Позитивно. Тобто ви за те, щоб ми зараз врахували чи за те, щоб парламент у сесійній залі вже вирішував.

НОВАК Н.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, якщо ви наполягаєте, ми повернемося зараз до цього.

НОВАК Н.В. Давайте в зал.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В зал? Все в зал.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Домовились.

Андрій Ілленко з приводу питань до голови підкомітету.

ІЛЛЕНКО А.Ю. По цьому питанню я хотів просто зрозуміти точно формулювання. Тому що якщо мова іде про зміни, що зобов'язуються, зміни... Я просто хотів пояснити ще трошки позицію. Якщо мова іде в поправці (я просто так до кінця і не зрозумів, по гендерній поправці я маю на увазі) про зміну, що зобов'язує партії змінювати статут, то мене це напругло в тому плані, що якщо партія, наприклад, не змінила статут, то це може бути привід партію на вибори не допустить. Розумієте, от я про це...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, я поясню.

ІЛЛЕНКО А.Ю. Просто якщо мова іде про загалом, то у мене немає якихось серйозних заперечень. Я маю на увазі, що якщо це пише, що партія повинна змінювати статут, то тут може бути проблема просто, що партія може на вибори не потрапити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій, я вам, дивіться, розкажу життєву історію. В 2013 році була запроваджена зміна до Закону про політичні партії, де

передбачено, що у своєму статуті політична партія має відповідно визначати... відповідно до свого статуту квоту виборчу не менше ніж 30 відсотків різних статей у виборчому списку на виборах народних депутатів. під час виборів народних депутатів чергових, позачергових, вибачте, у 2014 році жодна з політичних партій не, скажемо так, активно не наполягала, але не додавала до відповідних документів свідчення того, що у своєму статуті вона зазначила, оскільки в Законі про вибори народних депутатів не було передбачено необхідності подачі цих відомостей. А незазначення цього статуту або неподача таких відомостей не була перешкодою для реєстрації кандидатів від цієї політичної партії.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, тут є суть в чому. Тут же йде мова про те, що це статут партії на загальнонаціональному рівні, а висування відбувається місцевою організацією, яка свого статуту не має. Тобто це і так за визначенням більш декларативна норма. Розумієте? Ще раз: для того щоб бути зареєстрованою місцевою організацією не потрібно подавати статут партії, він не подається в територіальну комісію, бо партія не висуває кандидатів. Розумієте? Чи не розумієте? Подається свідоцтво про реєстрацію місцевої організації. Статут партії в цьому випадку буде мати таке, символіко... ну, якщо хочете, політико-правове значення буде мати радше, ніж правове. Тому що немає жодних санкцій за недотримання цієї норми, бо ніхто не буде перевіряти, і це не може бути перешкодою для реєстрації кандидатів від цієї політичної партії. Але якщо ми зараз просто скажемо, що ми відмітаємо цю норму і ніяк її не вноормовуємо... Тому що автори пропонують не так, як ми хочемо, пропонуємо комітетом, а вони хочуть, щоб було в Законі про вибори народних депутатів і про місцеві вибори, і щоб був чіткий порядок, і щоб були серйозні санкції за недотримання цього.

Ми вважаємо, що на цьому етапі ми поки що не готові, тому що це, справді, може мати серйозні наслідки, бо навіть ці зміни не можна буде вчасно внести. Але було би бажано, щоб ми запропонували таку зміну до Закону "Про політичні партії", яка, очевидно, матиме більш деклароване значення, але вона буде все ж таки, і якась політична партія обов'язково скористатися цією нормою зможе.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, воно вже є в законі по відношенню до виборів народних депутатів, воно вже є в Законі "Про політичні партії". Ми можемо цю норму зараз... *(Шум у залі)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні... Що виносимо?

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так вони інше пропонують в своїх поправках. Якщо ми будемо їхні пропонувати... там взагалі... ну, я поки не готовий за цей голосувати, що є в них. Але цю ідею можна було би врахувати частково, їхню, і написати "враховано частково", і запропонувати як ідею комітету. Ну подумайте! Друзі, ми наштовхнемося на ще один бар'єр супротиву проти цього закону. Ну, визначайтесь, я не можу обмежити.

Хто хоче висловитись, будь ласка? Наталія Василівна Новак хоче висловитися.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте рекомендувати парламенту, щоб була врахована, я вас прошу! А будуть партії її використовувати чи не будуть – ну... "Свобода" точно буде, я в цьому переконаний. Решта – будуть визначатися, як вважають за доцільне.

Давайте, підтримуємо?

_____. Підтримуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да? Саме в такому вигляді. Не так, як хочуть автори, а так, як пропонує комітет, в Закон "Про політичні партії" записати таку політико-правову норму. Є?

_____. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Приймається.

Тепер давайте так, хто за те, щоб підтримати ту позицію, яку запропонував підкомітет, а далі відповідно рухатися до тих позицій, які не були озвучені, але на яких наполягатимуть члени комітету і присутні суб'єкти права законодавчої ініціативи.

Хто за те, щоб підтримати, прошу визначатися шляхом голосування.

_____. Це по гендерних...

ГОЛОВУЮЧИЙ. По всіх.

(Загальна дискусія)

_____. Одинадцять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – проти? Один.

Хто утримався?

_____. 1, 2, 3, 4, 5.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ви?

_____. Я теж, це я з собою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 6.

_____. Ні, я з собою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 5.

Результати голосування. 11 – "за", "проти" – 1, "утрималось" – 5. І того скільки нас?

_____. 17.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 17. Рішення прийнято.

Тепер... Наступне. З приводу питань, на яких наполягатимуть члени комітету і інші суб'єкти права законодавчої ініціативи, а далі відповідно всі решта поправки будемо вважати такими, що комітет рекомендує відхили.

Будь ласка, Андрій Юрійович.

Ну мікрофон, друзі, нас 17 чоловік, якщо ви зараз підете, ми жодних рішень не приймемо, в тому числі основного рішення.

ІЛЛЄНКО А.Ю. Шановне товариство, дуже коротко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже оперативно, Андрій.

ІЛЛЕНКО А.Ю. Дуже оперативно, я не буду забирати багато часу, лише кілька тез.

Значить мною і колегою Левченком було направлено до комітету цілий ряд поправок. Коротко, я просто зараз по номерах, Руслан Петрович, я перепрошую, було направлено цілий ряд поправок, які спрямовані, на наш погляд, на те, щоб цей закон дійсно був демократичним і забезпечував виборчі права наших громадян.

Значить я зараз по номерах цих поправок навряд чи скажу, тому що тут дуже довго дивитися, а електронних табличок не було, то я просто скажу по суті цих поправок.

Значить суть поправок, це ми пропонуємо взагалі скасувати таке поняття, як виборчий блок, я вже аргументував чому, не буду повторюватися. Так само ми вважаємо, що необхідно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Юрійович, давайте ми по черзі будемо ставити на голосування і рухатись, так буде простіше.

Хто за те, щоб підтримати позицію народного депутата Андрія Ілленка і низки позафракційних депутатів, а також депутатів від фракції Радикальної партії, які теж такі поправки подавали щодо... і "Самопоміч" з приводу того, щоб позбавити права участі в місцевих виборах такий суб'єкт виборчого процесу як виборчі блоки. Хто за таку поправку і підтримку такої поправки, прошу визначатися шляхом голосування. Чотири.

Хто – "проти"? Чотири.

Хто утримався?

_____. Видно в кого рейтинг падає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сім.

Друзі, результати голосування: "за" – 4, "проти" – 4, решта – "утримались". Рішення не прийнято.

Наступне.

ІЛЛЄНКО А.Ю. Наступне питання, так само суть полягає в тому, що ми пропонуємо зменшити виборчий бар'єр до трьох відсотків. Для того, щоб отримали можливість максимально представлені бути у місцевих радах представники різних політичних сил, в тому числі тих, які набирають невеликий відсоток. Але це місцевий рівень. Це саме той рівень, де має бути максимально близький до людей депутат. Плюс так само ми розуміємо, що це з одного боку, ми не пропонуємо, взагалі, ліквідувати бар'єр. Але ми пропонуємо його зменшити.

Я не думаю, що це є якась велика проблема тим більше враховуючи те, що у нас фактично на виборах по тій системі, яку ми обговорюємо, взагалі, неможливі самовисуванці, як такі, і це правильно на мій погляд. Але ми тоді маємо забезпечити все-таки в тому числі і не великим політичним силам можливість бути представленими у місцевих радах мати хоча би один-два там три депутати, але це теж важливо для...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пропозиція народного депутата Ілленка. Він за те, щоб знизити виборчий бар'єр для суб'єктів виборчого процесу. Йде мова тільки про політичні партії чи й про блоки? Раз ми ...

ІЛЛЄНКО А.Ю. Мова йде лише про політичні партії. Оскільки ми не передбачали у своїх поправках існування блоків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але по ідеї ви за те, щоб і для одних і для інших зменшити...

ІЛЛЄНКО А.Ю. По логіці, звичайно, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яка цифра.

ІЛЛЄНКО А.Ю. Пропонуємо до трьох відсотків для партій і відповідно, якщо про блоки я не знаю, я не вношу такої пропозиції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте будемо говорити про партії. Хто за те, щоб підтримати пропозицію внесену народним депутатом Ілленком щодо зменшення відповідно прохідного бар'єру для політичних партій з 5-ти до 3-х відсотків. Хто - "за", прошу визначатись. Чотири. Хто проти? Один проти. Хто утримався? Решта утрималися.

Результати голосування: "за" – 4, "проти" – 1, решта утримались. Рішення не прийнято.

Наступне, Андрій Юрійович. Якщо можна, трішки оперативніше.

ІЛЛЄНКО А.Ю. Дуже оперативно.

Заборона платної політичної реклами під виборчої кампанії. Ми вважаємо, що це необхідний крок для того, щоб робити виборчу кампанію на основі боротьби ідей, а не гаманців.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вибачте, ви її хочете як явище ліквідувати чи обмежити?

ІЛЛЄНКО А.Ю. Ні, ми мову ведемо про те, що не може бути саме платної політичної реклами, тобто коли в засобах масової інформації йде публікація за гроші відповідно, там, з виборчого рахунку і так далі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто взагалі політична реклама як складова передвиборної агітації ліквідується?

ІЛЛЕНКО А.Ю. Ми вважаємо, що саме так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Залишаються всі інші методи передвиборної агітації, окрім політичної реклами?

ІЛЛЕНКО А.Ю. Саме так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Хто хоче висловитися? Будь ласка, Андрій Лозовой. Наступний – Леонід Ємець. Далі – Володимир Мельниченко.

ЛОЗОВОЙ А.С. Те, що каже Андрій Юрійович, правильно по суті було би, якби ми жили в країні, де могла б бути нормальна політична конкуренція. Тому що, давайте будемо чесними, заборона платної політичної реклами – вона ж не забороняє передвиборчий політичний контент в засобах масової інформації, начебто не пов'язаний з агітацією, тобто якась завуальована.

І що ми в результаті матимемо, якщо заборонимо політичну рекламу? Є "П'ятий канал", який належить Порошенку. Є "Інтер", який належить Фірташу-Льовочкіну, є "плюси", які належать Коломойському, є "Обозреватель", який належить Бродському, є "Українська правда", на яку серйозно впливає Ложкін. Ну, ми будемо бачити, що олігархи, там, чиновники з вищого керівництва держави в ручному режимі вестимуть ту саму агітацію.

Тому проблему нечесної політичної конкуренції заборона політичної реклами не те що нівелює, навпаки, вона її насправді в результаті може загострити. Я просив би колегу Ілленка, він знає, з якої..... просив би

здуматися. Я раніше був сам прихильником цієї норми, але, ну, давайте мислити глибше. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую вам за глибину думки.

Будь ласка, Леонід Ємець. І далі Володимир Мельниченко, Руслан Сидорович. Друзі, по одній хвилині, я вас прошу! *(Шум у залі)*

Ну хочуть... Я ж не можу позбавити... Ну, як ми можемо позбавити наших колег слова? Ви що жартуєте чи що? Будь ласка.

_____. *(Не чути).*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вони обіцяють, 30 секунд, менше дискусій, давайте.

_____. *(Не чути).*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, будь ласка.

ЄМЕЦЬ Л.О. Друзі, дуже коротко. Ті сотні правок, які ми давали до цього закону, вони значно змінюють суть цього закону і я так розумію, вони не підтримані, підкомітет рекомендує їх відхилити. Але ця правка, яка стосується політичної реклами, вона не впливає на суть, систему виборів, вона є швидше технічного характеру і дозволить уніфікувати, тобто зробити єдиними можливості для усіх учасників виборчого процесу. Це не означає, що реклама буде повністю заборонена. Це означає просто, що всі учасники мають, матимуть рівні права і можливості і це забезпечить виборцям можливість приймати, знову ж таки, зважене і об'єктивне рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Я просто прошу тут без політики.

Є бажання дальше доповідачі? Володимир Володимирович, наполягаєте на виступі? Не наполягаєте. Давайте...

Руслан Михайлович, ви хоче? Будь ласка.

СИДОРОВИЧ Р.М. Я два слова буквально, підтримуючи сказані речі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає кворуму для голосування, треба щоб хтось із членів комітету повернувся.

СИДОРОВИЧ Р.М. Ну, тоді можна не спішити.

Фактично в продовження тези, висловленої моїм колегою Ілленком і Леонідом Ємцем, питання, значить, передвиборчої агітації у нас в рамках експертної групи дуже сильно дискутувалося і, власне, мені видається, та поправка подана нами до законопроекту, зараз я... от намагаюся її знайти, щоб зачитувати, вона могла би бути компромісним рішенням. Тому що вона з одного боку не забороняє повністю цю агітацію, з іншого боку – вона значно її забирає. А стосовно от цього, власне, застереження, яке було висунуто моїм колегою Андрієм Лозовим, в нашому законопроекті знімається агітація у засобах масової інформації. В такому випадку медіа-ресурси, там, правильних-неправильних олігархів. Вони не зможуть бути використані для маніпуляцій з свідомістю виборців.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому що вони не є засобом масової інформації.

_____. Вийде там програма "Гроші", вийде там ще щось, то єсть вони знайдуть можливість.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Друзі, в нас є кворум, давайте оперативно.

Дякую, Руслан Михайлович, за позицію. Хто ще хоче висловитися?

Я хочу, друзі. Ми ще не обговорили... хто за те, щоби підтримати зазначену пропозицію, озвучена народним депутатом Ілленком, підтримана народним депутатом Сидоровичем і Леонід Олександровичем Ємцем, по суті підтримана, з приводу того, щоб ліквідувати як форму передвиборної агітації на місцевих виборах політичну рекламу.

Хто за такого роду пропозицію, прошу визначатись. Хто – "за"? Сім. Хто – проти? Два – проти. Хто утримався? Решта утрималась. Рішення не прийняте. Результати голосування: 7 – "за", "проти" – 2, решта – утрималась.

Наступна пропозиція. Якщо є, Андрій Юрійович, будь ласка. Чи це все вже?

ІЛЛЕНКО А.Ю. Ні, ще є одна пропозиція, це вже остання. Я просто не буду всі технічні правки, я ще одну... да, да, гуманітарну. Ще одна гуманітарна правка. Значить це щодо того, щоб забезпечити рівний доступ всіх суб'єктів виборчого процесу до формування комісій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це ви маєте на увазі не позбавити фракції, а... (*Шум у залі*) Друзі, друзі, секундочку, секундочку. Право нашого колегу озвучити свою позицію і нам за неї висловитись, а не зараз критикувати його і обговорювати. Я за те... Тут зрозуміла ситуація. Я ще раз можу повторити, що йде мова про те, що у нас формуються комісії дещо в інший спосіб, ніж передбачено... Тут не від суб'єктів, а від інших суб'єктів подання пропозицій.

Хто за те, щоб підтримати пропозицію позбавити парламентські фракції права подавати кандидатури до складу територіальної комісії, а залишити таке право виключно за політичними партіями, прошу визначатись шляхом голосування.

Хто – "за"? Три. Хто – "проти"? Утримався? Результати голосування: "за" – 3, "проти" – 0, утримались решта з присутніх. Рішення не прийнято.

Андрій Юрійович, у вас більше немає, я так розумію, пропозицій?
Дякую.

Хто ще хоче озвучити якісь пропозиції, які... Сергій Владиславович
Соболев, будь ласка.

СОБОЛЕВ С.В. Я хотів би все-таки принаймні зрозуміти позицію
комітету по двох позиціях. Перша – це відповідно зменшення кількості
округів на 1, 3 і 5 відповідно в залежності від кількості виборців у
населеному пункті закріпленням принаймні від одного до п'яти місць за
тими особами, яких визначає місцева партійна організація.

І друга пропозиція. Це пропозиція, яка стосується права виборців на
початок процедури відкликання народних депутатів з остаточним
прийняттям рішення з'їздом або конференцією відповідної партії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Владиславович, дві секунди, нам треба
процедурно визначитися, ми щойно прийняли рішення підтримати позицію
підкомітету щодо того, щоб запропонувати ці питання для обговорення в
парламенті.

Якщо ви вважаєте, що їх можна обговорити тоді ми повертаємося до...

СОБОЛЕВ С.В. Без обговорення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто те рішення прийнято, але ми хочемо, щоб
кожна політична фракція озвучила свою позицію чому вона не підтримує ці
пропозиції. Правильно я розумію.

Хто хоче з представників політичних фракцій і підкомітетів засвідчити
свою позицію щодо озвучених пропозицій.

_____. Вони в парламенті все це обговорять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, хто за те, щоб підтримати дві пропозиції внесені нашим колегою Сергієм Владиславовичем Соболевим.

Перша пропозиція. Ставлю на голосування щодо того, щоб зафіксувати, для кожної ради відповідно від градації кількості виборців – від одного до п'яти кандидатів у народні депутати так званих захищених кандидатів у народні депутати, які не закріплюються за територіально виборчими округами, а становлять захищену певну кількість у списку відповідної місцевої організації. І відповідно отримують мандати незалежно від того, яку кількість мандатів набрала політична сила. І вони підпадають під ранжування народних депутатів України. Правильно я висловився з точки зору місцевих депутатів, вибачте.

_____. Правильно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто за те, щоб підтримати таку пропозицію Сергія Владиславовича зараз, прошу визначатися шляхом голосування.

Бачите як нас мало, але ..., я завжди вас підтримую незалежно від того як там "за" – п'ять. Хто – "проти"? Хто утримався. Рішення не прийнято.

Результат голосування: за – 5, проти -1, утримались – решта.

Наступна пропозиція з приводу того, щоб передбачити механізм відкликання народних депутатів. Я нагадую пропозицію, яка...

Ой, вибачте, щось я каркаю, каркаю... Да. З приводу того, щоби запровадити механізм відкликання народних... депутатів місцевих рад.

В який спосіб пропонується поправками, запропонованими в редакції? Дві речі можуть бути такою підставою: для...

СОБОЛЄВ С.В. Пропоную одну тільки проголосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яку?

СОБОЛЄВ С.В. Та, яка частина стосується виборців, і це далі віддається на розсуд органу, який висунув.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Леонід Олександрович підтримує. Хто ще підтримує?

ЄМЕЦЬ Л.О. Ні, я хочу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ви хочете... Будь ласка, Леонід Ємець, будь ласка.

ЄМЕЦЬ Л.О. Ну...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чекайте, не тікайте, бо є кворум.

ЄМЕЦЬ Л.О. Ще раз цитую, що мова йде про ініціацію виборцями процесу відкликання. А відкликання відбувається партійною організацією. Тобто це ніяке не відкликання депутата, це контроль партії за обраними депутатами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто за таку пропозицію, прошу визначатися шляхом голосування. Зверніть увагу, щоб потім не було, так сказати.... шість. Хто проти? Хто утримався? Результати голосування: шість – "за", чотири – "проти", решта – утрималися. Рішення не прийнято.

Хто ще? Дмитро Шпенюв має бажання озвучити свою позицію.

ШПЕНЮВ Д.Ю. Добрый день, уважаемые коллеги. Очень коротко постараюсь озвучить те позиции, которые хотелось, чтобы от нашей фракции были внесены...

ГОЛОВУЮЧИЙ Прошу...

ШПЕНОВ Д.Ю. Один из вопросов, все мы знаем на последних выборах довольно таки сложная была ситуация с системным администратором, который вносил в отдельном помещении самостоятельно данные и эти данные ни каким образом не корреспондировались с оригиналами протоколов.

Предложение: поправка 1350, системного администратора...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скажіть Наталії Василівні, хай повернеться.

ШПЕНОВ Д.Ю. ... оставит непосредственно, чтобы был в отдельном помещении, где нет доступа ни у кого, кроме руководителя, а чтобы он был непосредственно, публично находился в том месте, где это... и вводил данные с тех протоколов, которые были уже озвучены и давались непосредственно на комиссии, которая происходит...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тут одна проблемка, одна проблемка – мова йшла про вибори народних депутатів і застосування єдиної інформаційно-аналітичної системи "Вибори". Зараз ця система для підрахунку голосів на місцевих виборах не застосовується.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

ШПЕНОВ Д.Ю. Хорошо, но для парламентских... А, ну, все, понял.
Вторая...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте висловитися людині. Ну, що ви?

ШПЕНОВ Д.Ю. Уважаемые коллеги, вторая там позиция, которая хотелось бы чтобы было озвучен, это конечно же по выборам в два тура есть ряд поправок, которые направлены в системе выборов только в один тур. Система выборов в процентном соотношении, когда больше, 20 процентов и больше или 10 процентов... Прошу, чтобы тоже также определился наш комитет.

И третий вопрос, который непосредственно... Статья 81, которая предусматривает признание самой комиссией, дільничною комісією виборів на дільниці недійсними. Хотелось бы, чтобы эту статью было исключено. Это поправка 1302. И для того, чтобы не было там злоупотреблений, которые были на выборах, я думаю, что независимо, это показывалось и на выборах и на местных, и на парламентских, хотелось, чтобы эта поправка тоже 1302 была учтена.

Спасибо за внимание.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Друзі, тут по недійсності виборів на дільницях треба подумати. Тобто ви, Дмитро Юрійович, можна я уточню. Іде мова про те, щоб взагалі позбавити можливості визнавати вибори недійсними, навіть якщо там, умовно кажучи, 90 відсотків було проголосовано людей, які не є виборцями. В яких випадках?

ШПЕНОВ Д.Ю. Смотрите, я в данной поправке исключаются все полностью выборы, остаются только непосредственно за судом. Ну это можно опять же обсуждать и эту поправку можно как бы поправить. *(Шум у залі)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, секунду, секунду. А вищого рівня комісія приймає таке рішення?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Може, може, там є підстави.

ШПЕНОВ Д.Ю. Стаття 81, посмотрите, пожалуйста. *(Шум у залі)*

Нет, это право, это непосредственно того же...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А зачитайте нам чинну редакцію, проголосовану в першому читанні. Можете?

ШПЕНОВ Д.Ю. Страница в таблице, которая роздана, 481.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну це важливий нюанс, друзі, це треба вчитатися, тому що... Яка сторінка?

ШПЕНОВ Д.Ю. 481-я, действующая редакция статьи 81.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо почнуть зараз на власний розсуд визнавати недійсними, це теж неправильно. *(Шум у залі)* 481-а?

ШПЕНОВ Д.Ю. 481 сторінка діючої редакції 81 статті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми чекаємо кворум, чекаємо кворум. Дві хвилини.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться яка чинна редакція, коли може ДВК прийняти рішення. У разі, якщо вона виявила факти незаконного голосування, вкидання виборчого бюлетеню до виборчої скриньки за виборця іншої особою, крім випадків передбачених цим законом. Голосуванням осіб, які не мають права голосу, голосуванням особи, які не включені до списку виборців на виборчій дільниці або включені до нього безпідставно голосування виборця більше одного разу у кількості, що перевищує 5 відсотків від кількості виборців, які отримали виборчий бюлетень на виборчій дільниці. Якщо менше 5 відсотків, то я не знаю чи варто вибори визнавати не дійсними, там може бути технічна помилка.

Друге. Знищення або пошкодження виборчої скриньки. От уявіть собі, ми зараз позбавляємо їх такого права визнавати не дійсними, а всі виборчі скриньки знищені. Що робити в цьому випадку? Тобто вибори все рівно дійсні будуть, тобто просто там протоколів буде писатися 0 чи що? Дмитро Юрійович, як нам бути в цій ситуації?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ні, вона потрібна, напевно, раз він каже, що таке може бути, але давайте визначимося як його тоді на нього реагувати.

Або виявлення у виборчих скриньках виборчих бюлетенів в кількості, що перевищує більше як на 5 відсотків кількість виборців, що отримали виборчі бюлетені. Якщо отримало менше, ніж бюлетенів, вкинули просто, от пачку взяли і вкинули, на стільки брутально, що не можна, ну не визнавати, бо воно тоді спотворило результати виборців.

Може таке бути, що вкинуть більше, ніж людей проголосувало? Може бути.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, Дмитро Юрійович, не, давайте дослухаємо це. В чому логіка? Ви хочете взагалі, щоб ніхто не визнавав вибори не дійсними?

ШПЕНОВ Д.Ю. Смотрите, давайте ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає кворуму, все рівно.

ШПЕНОВ Д.Ю. ...оставим право окружной комиссии непосредственно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. 2 секунди, 1 хвилина.

ШПЕНОВ Д.Ю. ... признавать, но от самой дільничній хотя бы убрать этот факт.

Ну, сама дільнича.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А хто має приймати рішення?

ШПЕНОВ Д.Ю. Окружная.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Розумієте проблема в чому? Якщо тільки окружній, територіальні віддавати таке право, вона не знає там реальну ситуацію. Тоді треба що робити дільничній?

ШПЕНОВ Д.Ю. В любом случае дільнична будет готовить документы, когда...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це чинний закон.

ШПЕНОВ Д.Ю. Чинний закон.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тут ніяких змін в нас немає, це чинний закон, ми просто говоримо про те, що це в чинному законі.

ШПЕНОВ Д.Ю. Мое мнение, что данный вопрос мы должны поднять на другой уровень, мы не должны оставлять эту проблему на дільничной. Это довольно-таки серьезный факт, если будет выявлено на 5 процентов...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз в нас і ТВК теж може? Дмитро Юрійович, зараз є право ТВК, є в законі таке право.

ШПЕНОВ Д.Ю. Право всегда есть.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну. Наскільки це принципово, як ви вважаєте, якщо ми зараз позбавимо дільничній комісії, може бути серйозні зловживання, погодьтесь.

ШПЕНОВ Д.Ю. Если у нас сейчас нет кворума, то, конечно...

ГОЛОВУЮЧИЙ Є, кворум прийшов.

ШПЕНОВ Д.Ю. Если есть, то я считаю, что этот вопрос принципиальный, почему бы нам не поднять это на более высокий уровень, это серьезный шаг.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто щоби позбавити права дільничну, а щоб таким правом надлити тільки територіальну комісію. Як ми на це дивимося?

_____. *(Не чути).*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми це...

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Друзі, я ставлю на голосування пропозицію Дмитра Юрійовича про те, щоб вилучити право... Ні, воно було... Було раніше, це є норма чинного закону. Ну, це ми нічого не міняли. Він пропонує внести зміни. Хто за те, щоб підтримати його пропозицію – прошу визначатися шляхом голосування. Я традиційно підтримую всіх членів комітету. Хто проти? Утримався? Дмитро Юрійович, крім нас з вами ніхто майже не підтримує. Результати голосування: 4 – "за", утрималося... проти – нуль, утримались – решта. Рішення не прийнято.

З приводу і решти, у вас є якісь зауваження, які потрібно голосувати?

ШПЕНОВ Д.Ю. Я озвучивал три вопроста.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перше – по системі, ну, я вважаю, що треба зняти, бо система зараз не застосовується...

ШПЕНОВ Д.Ю. Я снимать не буду, но просьба, пожалуйста, если уже визначились. Я настаивать не буду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, хто за те, щоб підтримати цю ідею – прошу визначатися щодо системи. Хто "за"? Хто "проти"? Два – "за". Утримались? Хто за те...

ШПЕНОВ Д.Ю. Спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І третя пропозиція яка?

Ні, недоторканість. Недійсні...

ШПЕНОВ Д.Ю. А третья позиция по системам... по введению системы...

_____. Она снята была...

ШПЕНОВ Д.Ю. Я неправильно прочитал данную поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

В кого ще які поправки?

_____. *(Не чути).*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає? Підсумки, на що ми виходимо?

Нема секретаря? Зараз буде Руслан Михайлович, він просить – руку, хоче бути секретарем засідання. Будь ласка.

?СИДОРОВИЧ Р.М. Хотів лише уточнити, коли ми зможемо хоча би в загальних рисах обговорити – чи це зараз, чи потім – ті поправки, які ми подавали, я не кажу, що я зараз буду йти по кожному кроці їх там 300 штук. Але так блоково чи буде можливість їх прочитати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яка позиція комітету?

Чи ми так як домовились діємо? В тому випадку як ми домовились, я нагадую, що ми підтримуємо позиції, які є в підкомітеті пропозиції, які вони пропонують винести на розгляд парламенту.

Всім решта дякуємо за активну участь і пропонуємо відхилити.

Руслан Михайлович каже: "Ні", – що він пропонує кожному все ж таки обговорити на засіданні комітету.

Хто за те, щоб підтримати пропозицію Руслана Михайловича і йти по кожній поправці для того, щоб дати його можливість озвученим, прошу визначатися шляхом голосування.

_____. У комітеті чи в залі?

ГОЛОВУЮЧИЙ. У комітеті. Я один – "за". Він не проголосував.

Чотири – "за". Хто – "проти"? Утримався?

Результати голосування: нас з вами не підтримали.

_____. У мене була пропозиція не йти по кожній, а по блоках.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По блоках проголосували. Блоки залишаємо. *(Сміх)*

Останнє рішення, хто за те, рішення комітету про те, що ми домовились: підтримати пропозицію підкомітету, доручити голові підкомітету озвучити його на засіданні Верховної Ради. Всі поправки, які окремо винесені, запропонувати парламенту визначитися окремо в сесійній залі. Якщо до того часу буде якесь політичне рішення, не виключено, що по цих політичних питаннях ми завтра зможемо зібратися до голосування і ще прийняти якесь окреме рішення комітету. Решту всі поправку, які не

підтримані підкомітетом, відповідного комітетом відхилити. Хто за такого роду рішення комітету, прошу визначатися шляхом голосування.

Хто – "проти"? Утримались?

"Проти" – один. "Утримались" – нуль. Рішення прийнято. Оскільки 16 – "за".

Дякую за участь у роботі комітету. Засідання закрите.